

Extraljus för varje plånbok

– Vad kostar LED-ljusen? undrade Vi Bilägares chefredaktör Niklas Carle efter att ha gjort en mörkerkörning med den bil vi monterat testljusen på.

- 4 716 kronor per styck. Plus moms.
- Du Erik. Kör inte på nå't är du bussig!

TEXT ERIK RÖNNBLOM FOTO SIMON HAMELIUS

Man kan köpa ett extraljus för allt mellan ett par hundra kronor upp till sex tusen! Skillnaden är enorm. Det är generationer i utveckling mellan ett enkelt halogenljus och LED-lampan i Vi Bilägares extraljustest. Är den dyraste lampan verkligen värd pengarna? Nej, inte för den som kör lite och kanske helst undviker mörkerkörning. Men för exempelvis en chaufför som ofta måste köra efter mörkrets inbrott kan LED-teknikens fördelar faktiskt vara värd kostnaden.

Så länge extraljus bara var utrustade med halogenlampor så handlade bedömningen oftast om hur långt de lyste. När xenon introducerades kunde en sådan lampa producera ungefär dubbelt så mycket ljus, men framför allt uppskattades det avsevärt vitare skenet. Det är mer vilsamt för ögat.

LED innebär att lamporna drar lite mindre energi, tål omild behandling och lyser med än vitare ljus och ska hålla avsevärt längre.

Xenonlampor lyser ungefär 2 500 timmar. Livslängden kortas något med många start och stopp som i en taxi eller budbil. LED-lampor uppges klara 20 000–30 000 lys-timmar. Det är i vart fall vad man säger om arbetsbelysning och bör gälla också Hellas Luminator LED. Så ren teoretiskt går det tio, tolv byten av xenonlampor på en LED. Och då är ju inte LED så dyr längre – fortfarande i ett rent teoretiskt resonemang.

Kritvitt sken

Vi har förstås gjort sedvanliga mätningar i Vi Bilägares ljustestanläggning men också monterat dem på bil för att ”känna på” hur man uppfattar lyset. Och när LED-lampan hamnade på vår Skoda Yeti, som är utrustad med xenon på halv- och helljus (bixenon), blev det en smärre chock att upptäcka att det lilla av xenonljuset som syntes på helljus av ögat uppfattas som gulaktigt jämfört med LED-lampans kritvita sken.

Men tillbaka till krassa verklig-

heten. Också det sämsta ljuset i detta test innebär faktiskt en rejäl förstärkning och därmed en ökad säkerhet för den som kör. Och det är främst det vi vill få fram. Bra extraljus är ett komplement som kan rädda dig från att köra på ett rådjur eller en cyklist utan lyse!

Biltemas breda men korta fjärrljus kan med rätt justering också ge en förbättrad sikt i det mest kritiska området förutom själva vägbanan – det vill säga vid sidan av vägen. Vill man ha riktigt mycket av den varan är Strands Kiruna ett prisvärt alternativ. Xenonlyse med bred och lång ljusbild.

För de flesta vardagsbilister i syd- och mellansverige är det främst bredd och ökad ljusmängd på vägen som är viktigast. Man behöver inte lyse 500 meter framför bilen. Så fort får man i alla fall inte köra. Överlåt baddarlamporna med extrem räckvidd åt långtradare, bilister i de norra delarna av landet och rallybilar. Satsa på mellanklassen, vitt ljus, eller kanske någon billig xenon med bred ljusbild. ♦

Ljuset från Hellas nya LED-lampa är otroligt vitt. Det håller en färgtemperatur på 6 000 K (kelvingrader), vilket motsvarar dagsljus. Inte ens bilens eget xenonljus (omkring 4 200 K) håller samma ljusa sken.

blått eller vitt ljus?

♦ Många extraljus finns numera i två versioner – med klar eller blå lins. Det har blivit lite av ett mode med blått ljus. Men i en del fall har det absolut gått alldeles för långt. Färg, vare sig det är blått eller gult, stjälar en del av ljuset. Räckvidden

förkortas mellan 10–15 procent. Tanken är att utnyttja ögats större känslighet för blått ljus i mörker. Hjärnan uppfattar därför det blå ljuset som bättre. Mäter vi så är det tvärtom. Men det är också så att blått passar bättre med det vita xenonljuset.

Därför kan svagt blåtonade extraljus ge bättre harmoni om man har en bil med xenonbelysning. Man slipper irritera sig över det ”gula” skenet från extraljusen. Lite psykologi kan höja komforten vid mörkerkörning.

prisuppgifter

4USE: www.swedol.se
Biltema: www.biltema.se
Bosch: www.bildelar.nu
Flextra: www.nelco.se
Hella: www.autoexperten.se
Strands: www.strands.se

9 nyheter + 7 av marknadens storsäljare

Hella Luminator LED

Pris, kr	5 895
Glödlampa	Tre lysdioder
Tillverkningsland	Uppgift saknas
B/H/D, mm	239/222/131
Ljusöppning, mm	180
Vikt, g	2 340
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	250
Bredd m, 3 lux 150 m	19

DAGS-LJUS

Kommentar: Världens, så vitt vi känner till, första extraljus med LED-teknik som ger bra längd på ljuset. Poängen med LED-lampan är förväntad extrem lång livslängd på lysdioderna, att den tål hårda tag och ger ett mycket vitt ljus, omkring 6 000 K. Det är jämförbart med dagsljus.

Biltema 42-363

Pris, kr	599 (sats m två lampor)
Glödlampa	H3 (ingår)
Tillverkningsland	Uppgift saknas
B/H/D, mm	210/210/89
Ljusöppning, mm	180
Vikt, g	1 220
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	164
Bredd m, 3 lux 150m	18

KROM-GLANS

Kommentar: Bred ljusstråle, dessvärre inte särskilt lång. Ger ett gulaktigt sken. Den breda ljusstrålen gör nytta om man vinkar ut ljusen en aning.

Belysnings-skala

>15 lux	7 lux	3 lux	1 lux
---------	-------	-------	-------

(Mätningarna av Biltema 42-365 Xenon, Bosch Rallye 175 och 225 samt Hella 3003 Compact saknar 1-luxkurva.)

Flextra Fjärr 9"

Pris, kr	595
Glödlampa	H1 (ingår)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	225/225/110
Ljusöppning, mm	180 x 145
Vikt, g	1 110
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	265
Bredd m, 3 lux 150 m	16

LYSER LÅNGT

Kommentar: Flextra har en ny serie stora extraljus. Räckvidden har förbättrats avsevärt. 265 m är riktigt bra.

Flextra Fjärr 9" Blue

Pris, kr	595
Glödlampa	H1 (ingår)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	225/225/110
Ljusöppning, mm	180 x 145
Vikt, g	1 110
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	233
Bredd m, 3 lux 150 m	14

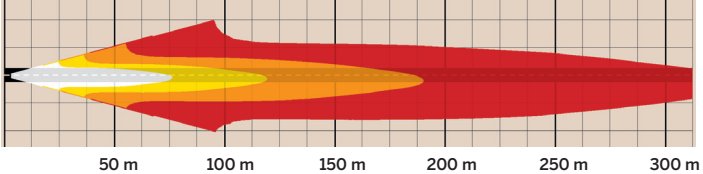
BRA BLÅLJUS

Kommentar: Med det blåtonade glaset tappar flextras lampa drygt 30 meter räckvidd jämfört med klart glas. Det är normalt att ett filter eller en färgton stjälar viss prestanda. Men för ögat kan det blåaktiga ljuset uppfattas som vitare.

4USE

Pris, kr	331
Glödlampa	H1 (ingår ej)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	227/227/110
Ljusöppning, mm	180
Vikt, g	1 060
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	189
Bredd m, 3 lux 150 m	14

LÅG VIKT

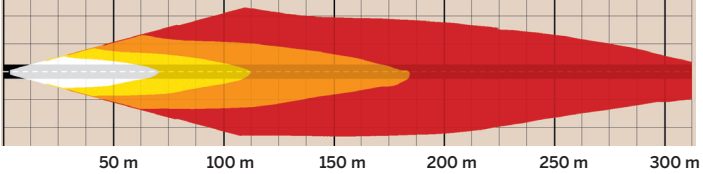

Kommentar: 4USE är så vitt vi kan se identisk med Flextras tidigare modell. En fördel är den låga vikten. Och det låga priset (för närvarande kampanj 279 kr per styck). Räckvidden motsvarar ett normalt helljus.

Strands Ljusdal

Pris, kr	286
Glödlampa	H7 (ingår ej)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	225/225/150
Ljusöppning, mm	175
Vikt, g	1 170
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	179
Bredd m, 3 lux 150 m	18

LÅGT PRIS

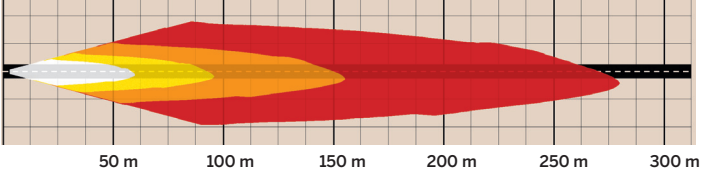

Kommentar: Jämn, harmonisk och bred ljusstråle, ungefär lika lång som ett vanligt helljus. Finns som pencil med längre räckvidd. Lågt pris. Har inbyggt positionsljus.

Strands Ljusdal Blue

Pris, kr	311
Glödlampa	H7 (ingår ej)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	225/225/150
Ljusöppning, mm	175
Vikt, g	1 170
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	156 m
Bredd m, 3 lux 150 m	Ca 6

KORT LJUS

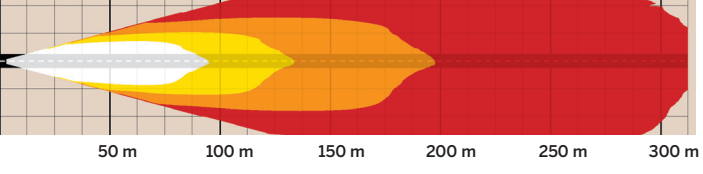

Kommentar: Versionen med blått lampglas är något dyrare men har också 23 m kortare räckvidd. Priset är fortfarande mycket lågt. Har inbyggt positionsljus.

Strands Lycksele

Pris, kr	2 994
Glödlampa	Xenon D1S (ingår)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	225/225/125
Ljusöppning, mm	180 x 135
Vikt, g	2 050
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	196
Bredd m, 3 lux 150 m	41

BRA BREDD

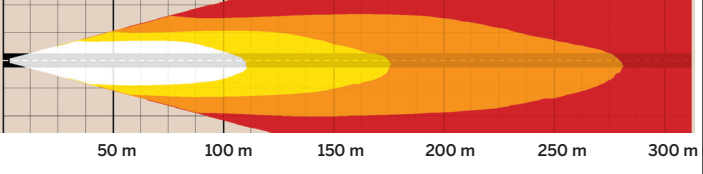

Kommentar: Lycksele ger extremt brett ljus med bra längd. Det här är en mycket användbar strålkastare för den som vill undvika viltresken. Tyvärr förhållandevis tung. Har inbyggd dimbar dagljusbelysning.

Strands Kiruna

Pris, kr	1 869
Glödlampa	Xenon D1S (ingår)
Tillverkningsland	Taiwan
B/H/D, mm	224/224/147
Ljusöppning, mm	175
Vikt, g	1 575
E-märkt	Ja
Räckvidd m, 3 lux	277
Bredd m, 3 lux 150 m	46

LJUS-FLOD

Kommentar: Mycket ljus, med homogen mjuk form. Strålkastarens form och djup ger en snygg ljusbild. Priset kan kanske tyckas högt. Men man får en veritabel ljusflod som gör mörkerkörningen säkrare och mindre tröttsam.

tips

Så monterar du extraljus

1 Köp en färdig kabelmatta med relä, säkring och kopplingsinstruktion från till exempel Bosch eller Hella. Men tänk på att reläer och säkring ska vara anpassad för det antal ljus du tänkt montera. Två 55 watts glödlampor kräver minst 10 A säkring, fyra 20 A.

2 Monteringen av extraljusen kräver ett stabilt fäste om man ska slippa använda toppstag. Nummerskyltsfästen är nödlösning.

3 Koppla in en strömbrytare på extraljusreläet, så att du kan välja att köra bara med bilens helljus.

4 Fäst kablar och anslutningar noggrant, inte minst anslutningarna till jord.

5 Välj godkända kvalitets-glödlampor och gör en grovjustering mot en vägg eller garageport. Justera sedan ljuset på en mörk väg.

Är man osäker kan det vara lämpligt att be sin verkstad montera extraljus. Glöm inte att be om den extra strömbrytaren och helst en stabilare monter-ring än nummerskyltsfästet, om det inte är skruvat i annat än plast eller tunn plåt.

fakta

Försäkring täcker – en del

♦ Numera får man oftast ha vanliga extraljus i fred. Men sitter det något alldeles extra i grillen finns det alltid en risk att någon klädfingrig person är framme. Vad händer då? Täcker försäkringen?

Vi kollade med Trygg Hansa som svarade så här: "Om du har en delkasko-försäkring med stöld så ersätter vi. Men självrisk avgår förstås."

Ljusens ålder kan spela in på ersättningen. Vid kollision beror eventuell ersättning på vem som är vållande (om inte bilen är helförsäkrad).

Kör man själv in i något föremål och knäcker lamporna utgår inte ersättning om man inte har helförsäkring.

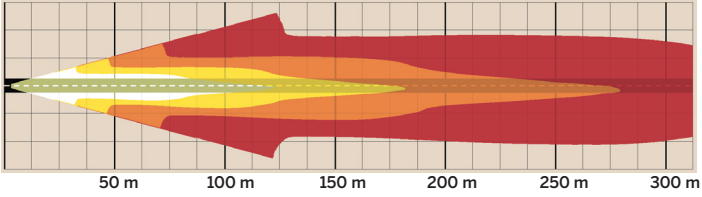
Spara kvittot när du köper extraljus!

Biltema 42-362

Pris, kr	389
Glödlampa	H11 (ingår)
Tillverkningsland	Uppgift saknas
B/H/D, mm	220/148/238
Ljusöppning, mm	190
Vikt, g	1 265
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	280 m
Bredd 150 m	28 m

PRIS-VÄRD

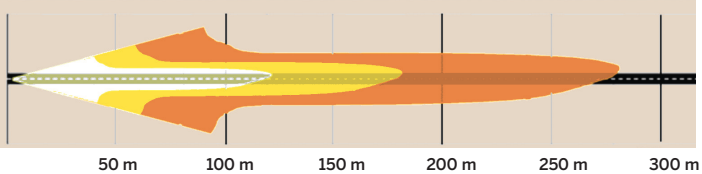

Kommentar: Det här är ett prisvärt fjärrljus som ger bred ljusbild upp till nästan 200 meter och sedan har en långsmal spets som når modiga 280 meter. Bra prestanda till lågt pris!

Biltema 42-365 Xenon

Pris, kr	1 999
Glödlampa	Xenon D1S (ingår)
Tillverkningsland	Uppgift saknas
B/H/D, mm	185/150/120
Ljusöppning, mm	120
Vikt, g	1 460
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	281 m
Bredd, 3 lux 150 m	24 m

MJUKT LJUS

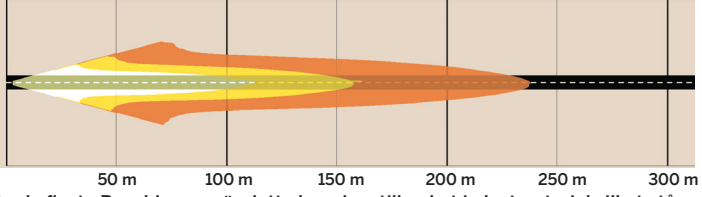

Kommentar: Den här lampan har ett lite udda utseende. Men lamphuset är förhållandevis kompakt för att vara en xenonlampa. Prestanda är riktigt bra.

Bosch Rallye 175

Pris, kr	566
Glödlampa	H1 (ingår ej)
Tillverkningsland	Tyskland
B/H/D, mm	175/175/120
Ljusöppning, mm	160
Vikt, g	735
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	238 m
Bredd 3 lux vid 150 m	22 m

LÄTT-VIKTARE

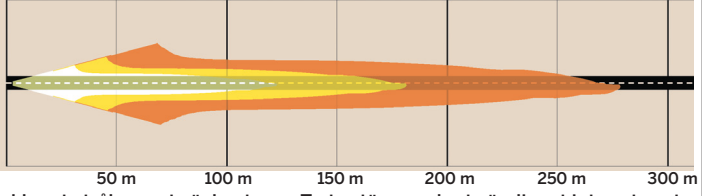

Kommentar: Boschs mindre extraljus ger ifrån sig ett riktigt bra ljus. Till skillnad från de flesta Boschlampor är detta lamphuset tillverkat i plastmaterial vilket står emot rost bättre. Kompakt monteringsformat.

Bosch Rallye 225

Pris, kr	660
Glödlampa	H3 (ingår ej)
Tillverkningsland	Tyskland
B/H/D, mm	225/225/120
Ljusöppning, mm	190
Vikt, g	1 625
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	278 m
Bredd 3 lux vid 150 m	22 m

TUNG FAVORIT

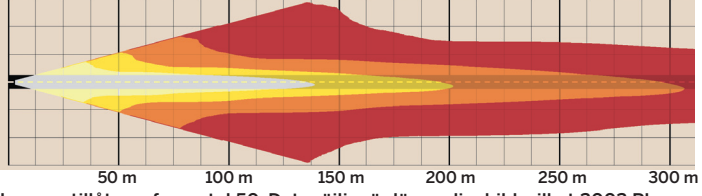

Kommentar: En av våra favoriter. Den ger en bred och lång ljusbild och ger en skön ljusbild då man vinklar ut strålen mot vägkanterna. Trots större omkrets är djupet inte extremt vilket underlättar montage. Däremot är strålkastaren tillverkad i förzinkad stålplåt och är därför besvärande tung.

Hella 3003 Plus

Pris, kr	783
Glödlampa	H1 (ingår ej)
Tillverkningsland	Tyskland
B/H/D, mm	225/225/130
Ljusöppning, mm	175
Vikt, g	1 200
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	306 m
Bredd 3 lux 150 m	24 m

LYSER LÅNGT

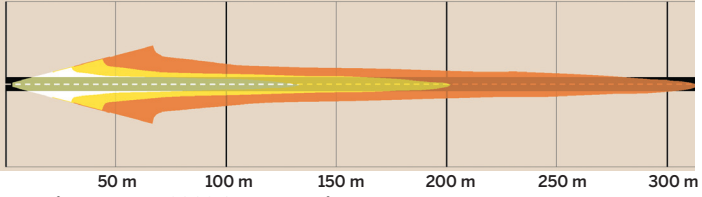

Kommentar: 3003 var en av de första strålkastare som motsvarade fjölårets nya regler som tillåter referenstal 50. Det möjliggör längre ljusbild, vilket 3003 Plus också har jämfört med den äldre versionen.

Hella 3003 Compact

Pris, kr	730
Glödlampa	H1 (ingår ej)
Tillverkningsland	Tyskland
B/H/D, mm	172/172/118
Ljusöppning, mm	135
Vikt, g	955
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	315 m
Bredd 3 lux 150 m	15 m

KOM-PAKT

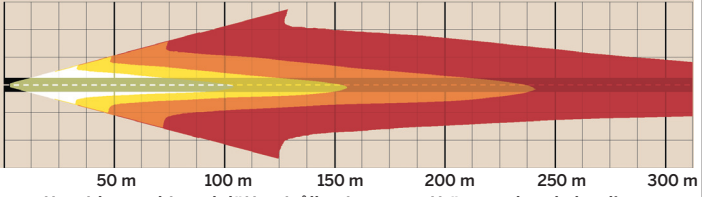

Kommentar: Det här är också ett alternativ för den som föredrar en lite mindre strålkastare utan att pruta på prestanda. 3003 Compact måtte vara en synnerligen lyckad konstruktion med tanke på hur långt lampan faktiskt lyser. 3003 Compact finns också med blåtonat glas.

Hella Comet FF 200r

Pris, kr	509
Glödlampa	H3 (ingår)
Tillverkningsland	Tyskland
B/H/D, mm	144/128/75
Ljusöppning, mm	110 x 100
Vikt, g	475
E-märkt	Ja
Räckvidd, 3 lux	41 m
Bredd 3 lux 150 m	7 m

LITEN & LÄTT

Kommentar: För den som vill ha så små extraljus som möjligt i fronten är FF 200 ett mycket bra val. Denna ytterst kompakta och lätta strålkastare ger ett överraskande bra ljus. Finns också med blått glas, kromat hus eller med xenon. Glödlampa och linsskydd ingår.